

ТЕМЕ И ДОГАЂАЈИ

Ликовно-књижевна колонија Удружења *Круг*

Уметници даровали Српску школу

Петодневна сликарско-књижевна манифестација оставила је српској заједници у Мађарској на поклон дела трајне вредности, међу којима је и монументални мурал на зиду Српске школе

Друга по реду ликовно-књижевна колонија Удружења уметника *Круг* из Будимпеште под називом *360 степени*, одржана је средином јула у просторијама СОШИГ „Никола Тесла“. И док је прошлогодишња била у знаку међусобног упознавања чланова удружења и промоције саме организације, ма-

нифестација која је одржана овог јула оставила је за собом знатно опипљивије трагове: огромну зидну слику – мурал у дворишту Српске основне школе и гимназије „Никола Тесла“, двадесетак вредних ликовних радова учесника-сликара и фототипску збирку песама чланова *Круга* и њихових гостију.

Можда је атмосферу која је тих врелих дана владала у комплексу СОШИГ најбоље описао председник *Круга* Милан Ђурић, закључујући да

је „ово био скуп веселих, питомих и креативних људи“:

– Приказани су радови свих учесника, и ликовњака и књижевних стваралаца, а урадили смо и мурал за школу „Никола Тесла“, као поклон Удружења *Еснаф* из Сремске Митровице и Удружења *Круг* из Будимпеште. Колико је колонија била плодна, јасно се види по траговима које је оставила.

Идеја о сарадњи *Еснафа* и *Круга* родила се прошле зиме, приликом гостовања колекционара Мише Мандића из Колута у Будимпешти. Тада је, у присуству дитекторке Српске школе у Будимпешти Јованке Ластић, договорено да током ликовне колоније за време школског распуста, простор у школи „Никола Тесла“ буде оплемењен муралом.

– На основу тог договора, *Круг* је прихватио да конкурише за потребна новчана средства и да омогући материјалну основу за тај пројекат. Уметници су уложили своју креативност и вештину, и направили овај мурал. Није било лако радити на веома високој температури са марамама на глави, али су учесници колоније били упорни и настало је дело димензија око 20 квадратних метара – каже Милан Ђурић.

Удружење *Круг*, нажалост, ни ове године није добило буџет како би могло да функционише уједначеним темпом, па је зато принуђено да са својим појединачним пројектима куца на свака врата за која се процени да би се за реализацију програма могао добити новац. За овогодишњи сликарски (штафелајни) и песнички део колоније средства су затражена и добијена од Културног и докуменационог центра Срба у Мађарској и Министарства за дијаспору Републике Србије. Међутим, пошто би накнадни долазак сликара за израду мурала на зиду школе изискивао додатне трошкове, у *Кругу* су одлучили да се и тај

посао обави овом приликом. Тако су новцем којим је финансиран један пројекат, практично остварена два циља.

Последњег дана колоније *360 степени* приређено је њено затварање изложбом која је, међутим, била *интерног* типа. Шира јавност имаће прилике да се упозна са радovima учесника у септембру, на изложби чији ће домаћин бити галерија Српског културног центра у Нађмезе улици у Будимпешти.

Један од најугледнијих учесника овогодишње колоније свакако је био академски сликар Драган Мартиновић, представник српског класичног сликарства и декан Факултета Академије класичног сликарства Универзитета „Едуконс“ у Новом Саду. Захваљујући њему и осталим члановима Удружења *Еснаф* из Сремске Митровице, српска школа у Будимпешти украшена је ликови-

ма Светог Саве, Вука Караџића и Доситеја Обрадовића.

– Најтипичнији знак препознавања било ког народа, па тако и српског, јесу његов језик и писмо. Захваљујући Вуку Караџићу ми имамо јединствено писмо са најмање словних знакова. Величина Светог Саве и значај Доситеја Обрадовића у српској духовности и просвети је неизмерна. Они се на овом муралу налазе заједно, а између њих је азбука која почиње Мирослављевим јеванђељем и постепено мења свој фронт, да би се на крају завршила знацима @ # *. Та три знака симболизују компјутерски свет и мобилну телефонију као савремена средства комуникације. Ипак, корен свих метода комуникација лежи у слову, а наша сва слова су на свој начин јединствена јер мало је народа који пишу ћирилицом. Мени је жеља била да оставим неки траг свог повереног присуства у Будимпешти – каже Драган Мартиновић.

Од нашег саговорника чули смо да

Милан Ђурић:
Изађимо из гета!

– Срби из Мађарске нису довољни сами себи, нити то могу да буду. Зато смо одлучили да окупимо српске ствараоце из нашег региона, без обзира на државне границе. Да бисмо се међусобно упознали и развили мрежу наших уметника у окружењу, свакако нам је потребна регионална сарадња. Ове године смо имали сликаре, песнике и писце из Мађарске, Србије и Румуније.

је век трајања једног мурала између 15 и 20 година, у зависности од квалитета зида на коме се слика. Ипак, без обзира и на ту врсту пролазности, Драган Мартиновић сматра да је значај овог дела и у томе што оно као *прва кап* треба да иницира нова појављивања и чешће боравке уметника из Сремске Митровице у Будимпешти. Обећања за то стижу и од стране организатора, а и гостију.

Драган Јаковљевић

О Еснафу

Године 1981. при Дому омладине у Сремској Митровици (садашњи Центар за културу Сирмиум Арт) основан је Ликовни студио, под „диригентском четкицом“ сликара Мирољуба Вујића. После две године он своје место препушта сликару Драгану Мартиновићу. Године 1993. ликовни студио се из организационих разлога одвојио од Центра за културу и наставио живот самостално под називом Мајсторска радионица лепих уметности. Из те радионице је касније проистекло Удружење ликовних уметника *Еснаф*, које је убрзо надрасло границе Сремске Митровице. Контакти су остварени са уметницима из целе Југославије и појединим уметницима и галеристима широм света. Резултат постојања Ликовног студија, Радионице лепих уметности и *Еснафа* огледа се кроз чињеницу да је кроз њих прошло преко 30 чланова који се тренутно налазе у средњим уметничким школама или уметничким факултетима, како у својству студената тако и у својству професора, док неки увекло заузимају место међу истакнутим ликовним уметницима.

Драган Мартиновић:
Један за све

– Моја намера је да овде оставим и *озбиљније* трагове у затвореним просторима, кроз слике које би биле поклон српској заједници у Мађарској. Свако ко има свест о величини целине којој припада, мора да чини својим узором, примером и начином живота кроз мали, појединачни потез, ту целину што већом, квалитетнијом и садржајнијом. Ја управо то покушавам да урадим као мали човек који припада једној целини, за мене значајног српског народа. Трудим се дакле да покажем Европи, а нама је Будимпешта прва станица до ње, да Срби нису само народ који зна да ратује, већ да оставим неки траг своје историје подлогу и благо које је уткано у темеље европске цивилизације.